

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сент.

РАТ ЗА КУЛТУРУ

Човек се учи док је жив, а оно што важи за поједине индивидуе, то исто вреди за поједине народе и државе. Дакле ми смо били те среће да научимо и сазнамо једну нову и велику истину, на име да се Немачка са својим савезницима бори за општу културу! Многима ће ово изгледати чудновато и невероватно, али је чиста истина! Познати немачки лист »Келнше Цајтунг« разлагао је ту скоро у једном уводном чланку тезу, посвећену неутралним државама, у којој излаже и доказује како се германски народ бори данас и подноси неизмерне моралне и материјалне жртве ради општег добра, културе и прогреса целе Европе. Ми нисмо желели рат, вели се у томе листу, али смо били принуђени да га примимо, јер су нас на то натерали и зато ћемо ми са оружјем уруди тражити мир, докле га не извојемо!...

Као што се из овога види, мирни и безазлени Немци били су жртва оних држава које су хтеле да поремете постојеће стање и међународне односе у свету! Доиста јединствени цинизам који се може констатовати само код избезумљених и абнормалних народа као што су Немци и њихови одани савезници и вазали, који су одавно абдицирали на своју савест. Да ове пропратимо са неколико примера, који ће најлепше документовати немачку констатацију чија је сврха да речито докаже како се она доиста бори ради људске цивилизације и културе, што је то са безброј чињеница и факата посведочила. Докле: цепелини, загушљиви гасови, отровне течности, бомбардовање отворених и небрањених насељених и многољудних градова, рушење и уништавање уметничких споменика, знамените каптедрале, дела којим су се поносила толика столећа и поколења. Па онда убијање и масакрирање невиних деце, старца и жена, потапање помоћу морских гусара, поданике неутралних држава, одвоје-

ње из окупираних покрајина незаштићене грађане и интернирање безброј небораца, људи и жена разног доба; уништавање читаоница и библиотека, регрутовање туђих поданика који се упућују у борбу противу својих очева и браће — јесу ли то одлике борбе којој је принцип рат за културу?! А да би иронија била што већа, Немачка је нашла достојне и себи равне пријатеље, јер ту су Аустрија, Бугарска и Турска, који ће је, доследни својој прошлости, потпомоћи у тим витешким подвизима и великим делима!

Аустрија — земља која представља један анархизам од државе где је бечка олигархија на челу мрачних и крволочних хабзбурговаца сејала искључиво мржњу и подстрекавала вечиту борбу између толиких потлачених народа, како би из тог хаоса извучила што више користи она мањина, која је одређена да у датом моменту послужи као спона између Германије и Истока.

Бугарска, чија се интелигенција са поносом дичи што је потомак крвожедних Татара угро-фанског стабла. Варварска дела свирепог Аспаруха и необузданог Крума су и данас идеал оних, који су својим савезницима и добротворима зарили изалеђа зликовачки нож, да би своју прождрљивост заситили беспримерним пљачкама и злочинима какви се могу констатовати само код атилиних и вандалских племена.

Турци! Да и они су одани савезници оних, који објављују да се боре за опште добро и за људску културу!

Немци су и тиме речито документовали за какву се сврху боре, када су се удружили са народом, који је пуних пет столећа спутавао толике вредне нације и уништавао све оне појаве које су имале на себи ма и незнатну одлику прогреса и културе. Они су савезници са Турцима, који су својим варварским замачом уништили преко десет напредних, уређених

и културних држава и тиме толике народе подвргли беспримерном ропству, а људство бацали за неколико стотина година у назад!

Ето, то су ти присни пријатељи и одани савезници који у сваковрсним свирепствима и злочинима допуњују један другог. Јер онде где не може достићи германски цепелини, загушљиви гасови и сумарени, тамо су бугарске комите, а где и ових нема, тамо ћете видети Курде и фанатизоване Турке који са својим крвавим јатаганима делају ради општег прогреса и цивилизације!! Пишући ове редове паде ми

на памет један обичај афричких Канибала. Кад ови ухвате неког залуталог путника и реше се да га поједу, прво га питају како да га уморе и на који начин да га зготове за јело, они то чини из хуманих разлога, управо такво осећање је последица њихове културе. Тако и Немци, цепајући међународне уговоре, конвенције и законе, рушећи старе споменике, покоравајући мирне и напредне народе, сејући у окупираним земљама беспримерна пустошења, објављују свету да се и они боре за културу... О tempo, о mores!

ЦРНОГОРСКА КРИЗА

»ТРИВИН ДЕ ЖЕНЕВ« од 7 и 8 јануара.

Министар Правде и привремени Министар Унутрашњих Послова Краља Николе поднео је 5. децембра 1916. год. своју оставку Председнику Министарског Савета, Министру Иностранних Дела и Привременом Министру Финансија г. Андреји Радовићу. Ево текста тога откиривеног документа.

„Јуче у 5 и по часова имао сам част да будем позван од стране Њ. В. Краља. У присуству Њ. Височанства Кнеза Петра, претресали смо највише питање о уједињењу Срба, и у опште специјални положај Црне Горе. Управо, због тога ме је Краљ и звао. У току разговора, Њ. Величанство упутило је на моју адресу велики број личних увреда. Краљ ме је оштро укорео поводом овог питања, нашта сам одговорио, да сматрам и да сам тврдо убеђен да једини спас Црне Горе и династије лежи у уједињењу са Србијом.

Њ. Величанство Краљ и Њ. Височанство Кнез Петар одговорили су ми онда: »Како уједињење са Србијом? Не може ништа бити од тога, не бих ја то никада дозволио. Мислите ли Ви да бих ја моју круну, скочану пре двеста и тридесет година, могао изломити и бацити? Реци ми, може ли се замислити једна земља са два господара? Не, то је немогућно, то неће бити, заједно завршише Краљ и Кнез Петар.

Величанство, рекох му ја, нико не тражи да паломите Вашу круну. Ми тражимо само остварење нашег народног идеала и нашег циља — уједињење Срба. Кад дођемо до тог резултата, онда је ту Ваше Величанство, српска Династија такође је ту, наша вековна покровитељка Русија исто тако, и тада, заједничким договором Ви ћете решити такође и питање о династији.

»Не, то не може да буде« понови Њ. Величанство Краљ.

Шта нам Русија ту може помоћи? Понављам, Срби неће бити уједињени, само занесенац тако мисле. То не може бити све док један од два »дома«, не буде уништен. Затим је додао: »Иди и врши своју дужност. Никад више да ниси споменуо о овоме што си овде рекао поводом тога питања, а ја ти дајем моју реч да ћу заборавити све, јер ти знаш да нисам осветљубив.«

Тако се завршио наш разговор.

Господине Председниче, разговор који сам имао са Њ. Величанством Краљем учињено је на мене мучан и силан утисак. Чуо сам из уста Њ. Височанства страшне речи, на име да не само неће хтети помоћи остварењу нашег народног програма — уједињењу Срба, томе циљу коме је српски народ тежио пре Косова и зарад кога је пролио по токе своје крви у прошлости и садашњости, већ на против да ће чинити све да се до тог уједињења не дође.

Њ. Величанство Краљ рекао је то мени у моме својству као Министра и у присуству Њ. Величанства Кнеза Петра, који је исто тако изјавио свечано и отворено да, кад би чак сам Краљ радио на уједињењу Срба, он са престолонаследником не би то никад допустио.

Ја сам иначе до сада био незадовољан нашим активностима као Министар. Као што сам вам

то толико пута поновио, имао сам пуно разлога да одавам јам оставку, ивидака само нисам могао замислити да би у извршењу нашег народног програма Њ. Величанство Краљ могао узети овакве држање. Ето, због чега сам имао стрљења и чакнао. Сада је моме стрљењу дошао крај, јер после свјеске изјаве једног српског Владике и његовог сина, изјаве која ми више ни мање вреди уштитељу наших народних тежњи, ја не могу више ни као Министар ни као посланик и политичар, ни као Србин ни као Црногорац, ја не могу и несмем да оставим индиферентан посматрач свега овога што се догађа. Дужан сам да отворено, јасно, поведем најоштријачију акцију у корист испуњења нашег народног програма, на коме сам, у мери могућности, радио и ја целога мог живота.

Ето, због чега имам част предати Вам, Господине Председниче, моју оставку од дестојанства Министра Правде и привр. Министра Унутр. Послова, међути Вас учтиво да је изводите поднети Њ. Величанству Краљу.

Предајући Вам моју оставку, ја се надам да ће се Ви и Ваше колеге бити потпуно са мном солидарни.

поти. Јавко Спасојевић.

По овом предмету, ево неколико допуњујућих објашњења:

Целоме свету познате су аспирације јуначког нашег српског народа за уједињење у једну само државу. Он објавио је најдрагоценију своју крв на олтар народног уједињења.

Поред Србије, независне Краљевине, постоји и једна друга мала Србија, позната под именом Црне Горе. Њом влада Никола Петровић — Његови, при световни краљ из једне породице владала, које су вековима владале над неколико српских племена, пребеглих у те Црне Планине. Краљ Никола испољавио је увек сепаратистичке амбиције, од највише се отаџно на супрот уједињењу две српске краљевине у једну само. Његови поданици међутим, делећи народни идеал свих осталих Срба, изјаснили су се створено у корист тог уједињења и, шта више, водили од десетак година отворену борбу у корист народног уједињења. За време балканских ратова веровало се да је питање уједињења две браће државе било на крају решено. Владе, које су на Цетину образоване, имале су за програм остварење аспирација српског народа, тј. уједињење двеју краљевина. У својим последњим сесјама, Скупштина

ПРЕТИЛАТА ИЗЛОСК :

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франкама, годишње 36 франкама

ЦЕНА ОГЛАСИМА :

Сваки оглас 0.20 франк од петог реда, који се продаје по погодби. Ковак се подлаже државни и комунални и државно-статистички законима.

Лист излази сваки дан по подне

Кому саати преко Краљ. Срп. Генерал. Командача у Солују.

РУКОПИСИ СМ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Комомбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солују под адресом: Друштво српских изгнаника у Бугарској бр. 5, блату главне поште.

ГРЧКА ШТАМПА

„Неа Литија“: Да се учи ни крај!

„Неа Имера“ и даље сна у кушу грчког народа отровну мржњу својих госа против Савезника. А јављено је да је посланик Билеске протестирао код г. Залокосте због антисавезничког писања једног од атинских новинарских гласила.

Одговарајући на писмо г. Елиота, министар спољних послова старогата стања изјавио је да је већ наредио истрагу против новина које вређају. Али то није довољно, јер се истрага, претрес и суђење могу протегнути у недоглед, а за то време и горње новине и сваки други лист могу до мале воље писати против Споразума.

Пред оваквом систематском перфидијом, не може бити никакве сумње да су потребне корените мере. Сећамо се да је ултиматум предат сутрадан по завршетку радова савезничке римске конференције. Тон овог ултиматума довољно је сведочио о одлукама које су на тој конференцији донесене у погледу држања Споразума према атинском деспотату. А коментари којима је препраћен крај конференције, били су још један доказ више о природи политике коју ће Споразум повести према овом крајњем куту Балканског Полуострва.

Има дакле пуно елемената на које се може ослонити дипломатија Споразума да би се учинио крај ситуацији коју свагда стварају атински камелони. Као мађајским штапом могу бити прекинути рад немачке пропаганде код грчког народа и увредљиво и непоштено писање краљевских новина. Довољно је да се установи контрола над три Т (телеграф, телефон и пошта који се грчки зове тахидромон) и над новинама. Док се то не учини, све препоруке и сви протести посланичка неће ничему одвести. И напоследку, питање Старе Грчке јесте питање чисто војничко. А постоји Источна војска и флота.

Ако савезничка дипломатија не жели да скине рукавице, нека остави шефовима војске и флоте да оне у Атини поставе на њихово место. Питање ће бити решено брзо а једном за свагда, и на тај ће се начин учинити једном крај оној „правосечној

погрешци“ што се зове «стара краљевина». (Број 255).

„Неологос“: Питање о накнадама.

Атинска штампа почела је писати о претераним и фантастичним накнадама које траже венизелити што су пострадали, и који су за читаву четврти месеца подносили гађања и проговства у околностима печувеним у историји света. Ми не знамо ни колке се суме траже, ни ко их тражи. Али смо дужни да изјавимо да издајца и убијце атинске треба да приме правичну одлуку четврти Савезне Силе, које су и према њима више пута показивале и пажњу и помиланост. Излишно је да траже учешће неутралног заступника у одбору који ће се образовати, и неправедно и непоштено је да се дира у достојанство великих држава, које су у стању да процене и учињене штете и услуге које је учинила либерална штампа Народној Борби.

Што се тиче величине накнаде, мислимо да је боље и не говорити о накниди ако се намерава бацати пострадалима само неке мрвице са врло богате тр

пезе Динове. Довољно је што су пострадали, поставши мученици, учинили услуге отаџбини и спалили је. У том погледу Стара Грчка би требала да плати више него што се тражи, јер они који су избегли у Солун нису се продали барону Шенку (па Стара Грчка зато се управо и свети. Прев.), нити су издали интерес своје отаџбине. Презрели су све, док су се врло лако могли обогатити. Они су остали верни својој светој дужности, и једано они, који се данас прогађају из Атине и који су упропашћени, а под озбиљним и великостворним вођством великог народног вође. Е. Венизелоса, ове политичке звезде Елиниама, једано ова постадоше уарок да се спасу извесни грчки крајеви који би одавно били под туђим господарством. — (Слична мисао била је изражена раније и у једном допису на Солуна у атинској «Неа Елас». Очевидно је да се не мисли на грчке крајеве који су давас стварно под бугарским господарством. Не знаме на које се друге крајеве мисли. Прев.)
Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 21. фебр.

У току претпрошле ноћи француске су извидачке извршиле више успеха препада нарочито северозападно од Траси Вада. У области Рајмса и ноте 304, Французи су сиречили покушај једног немачког препада. У току ових операција заробљено је око двадесет војника.

На десној обали Мезе, непријатељ је после јаког бомбардовања извршио у шуми Кормере напад на фронту од три километра. Између шуме Кормере и Безонкоа немачки су учествовали напори пронаћи улаз јаког дејства француске митраљеске ватре.

Немци су успели да продру у мотануте француске положаје северно од шуме Кормер, али су спречени ови њихови покушаји да продру у шumu. Немци су имали већке губитке.

Париз, 21. фебр.

(допације)

На десној обали Мезе, Французи су у току једног снажног против напада одбили Немце

са једног дела положаја који су заузели претјуче северно од шуме Кормер. Западно од Пон Мусона Французи су одбили непријатељски напад. Француска је артиљерија разрушила немачке радове на сектору шуме Безанж.

Италијански коминике

Рим, 21. фебруара

У горњем делу долине Спеллагрино наше су трупе извршиле успешан напад и заузеле један јак положај на висини од 2.700 метара. Заробили смо 81 војника и један митраљез.

Енглески коминике

Лондон, 21. фебр.

Јуче у јутру непријатељ је напао наше положаје источно од Бушавена али је био одбијен. Заробљено је неколико војника Источно од Гомекуро ми смо утврдили ново задобивене положаје. Извршили смо два успешна препада југо-источно и северно од Араса. Непријатељ је претрпео озбиљне губитке, заробљено је 38 војника и заплена један митраљез. У току ових опера-

ција наши су губитци незнатни. У току јучерашњег дана оборено је шест непријатељских верошлана, а осам других су приморани да се спусте на земљу. Два су нама аероплана оборена а пет фале.

Српски Црвени Крст

— Један аустријски низам —

Крф, 19. фебруара

Хотели да притекне у помоћ српским грађанима који су интернирани у Аустрији, Српско Друштво Црвеног Крста потражило је списак интернираних аустријског Друштва Црвеног Крста које је одговорило, да одбија захтеве под изговором да српски Црвени Крст не носи неке званично обележје јер је допустио Србију, и да су постоји Српског Црвеног Крста повремено некаквој другој установи.

Немамо појма о томе каква може бити та установа о којој је реч у аустријском одговору, а извештени смо само толико да је она установа у Београду под контролом и окриљем аустријских војних власти. Апсурдно је тврдити да су функције Српског Црвеног Крста, која је у служби санитета српске државе и за чију функционисање је одговорна Краљевска Српска Влада, могле прећи у руке каквог друштва које је образовано у поседнутим српским земљама, под надзором аустријских војних власти. Само Краљевској Српској Влади преда право да каже које је друштво званичног карактера, и што свако такво друштво своје званично обележје добија од Владе која о томе извештава о сталне сличне установе у другим државама.

Треба напоменути да је аустријски Црвени Крст, чак и после образовања друштва Црвеног Крста у Београду, одржавао везе са званичним Српским Црвеним Крстом. Још читавих 6 месеци, а Аустријанци су прекинули те односе тек сада када им је затражен списак наших интернираних грађана. Према томе нагледају Аустријанци одбијају да признају званичан карактер нашег Друштва Црвеног Крста само зато да не би морали давати списак који им је оно тражило. Аустријанци не би хтели да дају та списак, јер би се на њега могла огромна страховита организација

прогледорска изразила је жељу у корист уједињења. Сматрало се да је остало само регулисање питања форме да би се пришло циљу. —

Ничега ипак није било. Кад је реч о тешкоћама на Балкану, када се тешкоћама траже узроци, треба се увек дићи до престолице Хабзбурговаца, Аустро-Угарска Монархија никад није хтела допустити могућност уједињења двеју српских краљевина у једну државу. То би био почетак свршетка неке бајканске политике, а та политика састојала се у сталном подржавању амбиција владара, који је тежио метом циљу. Добри пријатељи увек се одлажу.

Од времена нове оријентације политике Хабзбурговаца, аустријски агенти протурају гласове о стварању једне југословенске државе која би обухватала и Србију. Ови гласови могу се довести у везу са интересима једним трчарањем између Немилу (Париз) и једног важног центра Швајцарске. А аустријска штампа, особито званични листови војних аустријских управа у Црној Гори и Србији (Цетињске Новине и Београдске Новине) почињу да се занимају аудбом остареог краља Црне Горе. Пуни доброту и ожаљења према његовој старости и заслугама, ови званични листови нахале за потребно у овом моменту да га узму у одбрану од Споразумних Сила, од француске нарочате. Предајући забраву ове увреде које су слали на адресу Краља Црне Горе док су држали да се креће у орбиту Споразума, та листови праве га жртвом тога истог Споразума: „Он покушава сада да дини народ његовог Краља, његовог одетанка, његове слободе“. Ове симптоматичне манифестације од стране Аустрије постају значајне кад се мало обрати пажњи, као што смо то учинили ми, на оно што се дешава између Краља Црне Горе и његових министара. Главо о заједничкој акцији избеглица у Немилу и новог императора потврђује се. Оштужба нимало није без основа. Исто као и Беч, Краљ Никола не жели уједињење са Србијом, неће он ни уједињење Срба. То смо донавали.

„Велика Србија“
прима огласе по умереној цени.

ФЕЛТОН

41. ГЕНЕРАЛНА ЕНГЛЕСКА БОЛНИЦА

Када путник пође разним друмом од Солуна пуг Битоља, још од ових великих магацина са храном за неуморне и храбре армије наших Савезника, далеко изпред себе, на неколико километра угледасмо би испред каменитог брда широко, зелено поље, које је, чини му се, прикривено многим и великим јатима белих галебова. Кад би заинтересован таквом сликом убрзао колаке и прошао простор од два километра, тада би видео чистију славу, видео би једну насеобину, читаву варош са једнообразним белим наторијама. Убуђен водоводом похитао би, и већ

од кућице железничког стражара, на раскрсници где се разилазе цариградска и њеђелијска пруга, дошао би до тачног са знања, а на име, да је то хумана установа Ту, на самом десетом километру, с десне стране пута, у самом троуглу између њеђелијске пруге с југозападне стране, цариградске северисточне и реке Галке са северо западне стране, на јединствено погодном терену, вешто је виста лирана Генерална Енглеска болница Бр. 41.

Велика Британија је у небројено прилика показивала своју сестринску љубав насипам своје

мале савезнице Србије, па је исту документовала и овога пута, када је подежући ову велику болницу, наменала исту искључиво само за Србе, да се од добивенах у боју рана и тешких болести лечи и негују, те да би уз садејство моћних Савезника постигла свој тежак и узвишени задатак. И збоља, ова је болница својим обављаним радом са пуно воље, вршила и извршила свој тежак задатак који у почетку беше тако далек, једва тек као кроз маглу да се очима назираше. Колико је Срба, који већ беху вечноме путу пошла опасено од смрти? Колико ће старих родитеља, колико небринуте деце, милих сестара и већних љуба обрадовати онога срећнога дана, кад се наша мила Отаџбина буде роопских ланаца

ослободила, видећени опет своје једине заштитнице и хранитеље, која беху изгубљени и нађоме се а за чија се живог у много случајева има благодарати неуморном раду и спреми особља ове болнице, која стоји под управом врло симпатичног пуковника Дг. F. I. Brakenridge који својим бистрим оком на свеотри и вешто руководи целим радом. Наравно, од човека, као што је г пуковник Дг. Brakenridge који је, поред тога што располаже јединственом лекарском спремом потпуно војнички дисциплинован, вредан и прљатив, ништа се мање није ни очекивало, јер се око њега као здравог стојера све окреће у реду, јер у свему сам примером претходи. Будући такав, он је са потчињеним и вредним својим

персоналом и могао достаћи у хувац у многим својим дужностима, које су крунисане неким њеним успесима. Ова болница располаже са 1500 практичних гвоздених кревета са потпуним намештајем. Поред тога благодарем организаторском духу управника ове болнице установљено је реконвалесцентно одељење са 300 постела, и кога се, сваки прездравели војник пошто издржи дуже времена пошто се утврди његово здравствено стање упућује у команду. Командир је овога одељења један српски официр, који је овај догор дивно уредно, на њему се само може честитати. Ова је једна од највећих болница овог фронта, која има вешто санитетски персонал међу којима има 36 лекара, већним својим

нашег несрећног живљања који је интервјуван, а видело се и оно што смо толико пуно гледали, да се у концентрационим логорима у Аустрији систематски ради на истребљењу грађанског становништва у Србији. (Пресбијро)

ИЗЈАВЕ ЛОЈДА ЦОРЦА

Британска ће ићи до краја

Лондон, 21. фебр. У једном разговору, који је имао са дописником «Пти Паризијена» изјавио је г. Лојд Цорц: »Француска је једина земља, која се увек борила за своје идеје, за триумф идеала. Цела њена историја доказује то.«

Говорећи о улози Енглеске, рекао је први британски министар:

»Енглези знају, да се у овом рату одиграва судбина цивилизације. Ви разумете, ми смо острво и већ од векова наша сјајна изолованост није била поремећена, од како је неком Французу, Виљему Освајачу пало на ум да се искрца на нашим обалама. Има релативно мало времена од тада, и ми смо то време добро апсорбовали. Свакако, било нас је тешко покренути. Али, нема на свету дурашњијег ни издржљивијег народа од енглеског. Он ће ићи до краја, па ма каква била цена његових напора.«

Енглеске операције

Изјаве г. Форстера

Лондон, 21. фебруара.

Г. Форстер поднео је Доњем Дому прве пројекте војног буџета Том приликом је учествовао у дискусији на последње операције на западном фронту и у Месопотамији.

Говорећи о офанзивној војској генерала Моде, Форстер је рекао:

»Непријатељске снаге, које су растуле, приспеће у Багдад у пуној бегству. Г. Форстер је похвално британске трупе и њиховог команданта.«

Говорећи о операцијама на западном фронту, г. Форстер је рекао: »Ево већ три месеца како

су на француском фронту наше акције ограничене на мале нападе док међутим француска војска предузима нападе који су крунисани успехом. Ми смо причинили непријатељу огромне губитке, заробили наше од 3.800 војника и задобили доста терена. Међутим, од пре неколико дана, под сталном и силном пресијом наших трупа непријатељ уступа на фронту од 19 километара. Заузели смо 12 села и више положаја од велике стратешке важности. Ово повлачење које је природно Немцима, имаће врло страшно морално дејство на немачке трупе.

Изгледа да ће Немци употребити највећи напор да заврше рат и то пре у њихову корист. Они ће имати као одговор непоколебљиву одлуку Британске царице и њених Савезника.»

АУСТРИЈСКА КРИЗА

— Последње мере —

Берн, 21. фебр.

Да би се могле наћи у великој кризи угља, аустријске су власти објавиле наредбу, којом се глобом до 5000 круна забрањује трговцима да дају угља позорницама, кинематографима и другим јавним локалитетима. Друга наредба ограничава потрошњу свећа и уља у верским службама. Свама свештеницима наређено је да саопште количину свећа и уља, која се употребљује сада у свакој цркви, да би војне и цивилне власти могле у споразуму са црквеним извршати смањивање исте. Трећом наредбом објављује се конфисковање у целој Аустрији свих предмета од бронзе и бакра. Најгоре ће се покупати металне украси врата и метални делови електричних и гасних лампи.

НЕМАЧКЕ ИНТРИТЕ

Енергично држање председника Вилсона

Париз, 21. фебр.

Јављају из Вашингтона «Матену»: Председник Вилсон, који има других врло важних обавештења односно немачке завере против Америке осим оних објављених у листовима, позвао је све државе јужне Америке да о том питању изразе своје машљење. Исто тако, председник је тражио јасно објашњење од мексиканске владе.

Из Базела јављају «Матену»: Један полузваничан телеграм из Берлина потврђује немачки план о савезу Немачке, Мексика и Јапана против Сједињених Држава. У том телеграму додаје се: Немачки министар у Мексику добио је изричну наредбу, да не чини никакве кораке код мексиканске владе, ако не буде био сигуран да ће рат бити објављен између Сједињених Држава и Немачке.»

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — Једна депеша из Беча јавља да ће маршал Хенцендорф командовати операцијама у Македонији.

Вашингтон. — Предлог министарства о оружаноме

уградности нашао је на таквој опструкцији, да је парламент морао одложити дебату за данас по подне. Г. Стоун, председник комисије за спољ. послове, германовић, бори се против давања pune власти Вилсону. Наоружање трговачких лађа изгласано је ипак.

Париз. — Скуп социјалистичке странке отпочео је данас. Мањина жели, да докаже подесност момента за обнављање међународних односа, већина је одлучно томо противна.

Вашингтон. — Кружи вест, да америчка влада има нова сензациона открића, која доказују, да је Немачка покушала да изазове невреде у једном делу јужноамеричких република.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Пошиљке новца за Србију.

Овдешњи финансијски делегат добио је извештај од финансијског делегата из Женеве, од 12. јануара т. г., да су пошиљке новца за Србију, по првом послатом списку од 5. децембра прошле године бр. 4116, бројеви пријери признавица од 1. до 257. пријери и испостате за Србију сем за лица по признавицама бр. 114, због непотпуне адресе: и по признавицама бр. 35, 40, 138, 150, 152, 161, 210, 212, 214, 222, 223, 224, 241 и 248, што се адресантни налазе у местима у која се новац не може директно слати. За ове је учињен корак да се новац достави посредним путем и очекује се извештај.

Интервенција Кине.

Према вестима из Вашингтона, америчка штампа коментарише економске, војне и поморске користи, које би провазиле из интервенције Кине на страни Споразума.

Кронпринц извикан.

Из Базела саопштавају: Узрок који је приморао кронпринца да се повуче у један летњиковић у Баварској, није толико због нервозе коју је добио за време операција код Вердена, колико због непогодних манифестација који ма је он био предмет при пролазу кроз Минхен.

Маса је извикала кронпринца. На једној од последњих седница у Лантагу у Баварској, Херлинг баварски министар председник био је приморан да га узме у

заштиту против напада формулисане у говору једног социјалистичког посланика који је тврдио да одговорност за рат сноси само старији син Вилема II.

Покушај торпидирања.

Дописник агенције Вестник у Солуну, телеграфисао да је немачки сумарен напао 12. фебруара у Средоземном мору руску лађу «Одеса».

Благодарем хладнокрвности капетана Горланова који је извршио врло веште маневре, лађа није била торпидирана. После борбе лађа је припела на место одређења са незнатним штетама. Није било жртава.

Базар у Чикагу.

Из Њујорка јављају: Савезнички базар организован у Чикагу, у корист Француског Црвеног Крста а под председништвом г. Хари Шанона као је депу суму новца од 470.000 долара — више од два милиона франка.

Да се јаве.

Да се јаве канцеларија Владних Комесара у Солуну: г. г. Љубомир Анђковић учитељ, Душан Радојковић судија, ради пријема својих уверења а Љубомир Арсић служитељ беогр. Дух. Суда. Зорка В. Тодоровић из Крушевца, Лепосава Радојковићева и Дича Трајковић свештеник ради извештаја саопштења, Драгутин Манојловић судија, Петар Ђорђевић учитељ, и г-ђа Василија Караџићка ради пријема својих уверења а Новина Ђорђевић учитељ реди саопштења по акту бр. 661.

Да се г. Милорад Лазвић, парнички ревијор јави Царинској Делегацији у којој је болница, како би му се могло саопштити наређење У Бр. 303.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта — Српски савезнички новинари — Солун, 21. фебруара 20. фебруара ништа важно.

Припреме Бразилије

Париз, 21. фебруара. Из Рио де Жанеира јављају «Журналу»: Бразилијанска влада наредила је својим министрима код зараћених држава да позову све бразилијанске поданике у тим земљама, да буду спремни на повратак у Бразилију на први позив владе.

Америчке припреме

Вашингтон, 21. фебр. Министар морине спрема полове и предузима мере, да се наоружање трговачких лађа саврши за 48 часова (Радио)

Изјава Дугласа Хег.

Париз, 21. фебруара. Маршал Дуглас Хег у једном интервјуу са уредником «Енформасион» рекао је: »Не брините се. Ви ћете извесно боље радити у Бриселу где ће британска војска кроз кратко време ући.«

Потврда

Вашингтон, 21. фебруара. Влада је примила потврду да је лађу «Лиман» торпидирао аустријски сумарен.

Кина против Немачке

Лондон, 21. фебруара. У Кини огорчење против Немачке нарасло је тако, да амерички листови предвиђају акцију Кине на страни Споразума и коментаришу опширно ту могућност. Интервенција Кине била би огромна добит. Савезници би у економском погледу отели преимућство немачкој индустрији у Кини. У погледу војном Кина представља несприван извор. У фабрикама у Ченг Ту може се израђивати огроман материјал и достављати брзо Русији и Јапану.

Јакоста за поједине медицинске трупе. Према томе, болница је подељена на одељења. Њих има болесничко, заразно и хитно, од којих се не зна, које пре да истакнемо. Свако одељење има свога шефа са потребним бројем лекара, за које се незна ко више ради. Млади, вредни и кумани људи, па се грабе, ко ће српском војнику наше помоћи пружити.

Болесничко и заразно одељење су под управом мајора Dr H. W. Wiltshire, који и поред слабог здравља, ви једнога часа није пропустио да се и сам лично не заузме око српских болесника, да би им се што више помоћи за оздрављење пружило. Захваљујући вредној и свесности г. мајора и младих и савезничких лекара и с обзиром на успех

у раду постигнуто је то, да је морталитет у овој болници процентално мали, што и документује са колико се воље и труда радило и ради.

Такође видно место заузима хируршко одељење. Озбиљан, пажљиво извођен рад г. г. хирурга заслужује највећу похвалу, јер наше од хиљаду извршених операција ниједан случај није био неуспешан. Поред заслуга младих и вредних лекара хирурга, за тако срећан исход свију ових операција, највише се има благодарити уметности шефа хируршког одељења, хладном, вештом и једном од најбољих енглеских хирурга, капетану Dr R. V. Slattery чијом су се само провизорској и одличном спремом могли постићи овако силни резултати.

Ова болница има бактериоло-

шко одељење, чији је шеф Dr. Millar, а у одељењу рендгенових зракова шеф је капетан Dr. Roberts, обојеца млади, вредни и савезнички људи.

Помоћни санитетски персонал сачињавају сестре и болничари. Сестре, то су девојке, које с поносом могу да носе тако велико име. Њихов дневни и ноћни рад и учињене услуге српским болесницима и рањеницима деју нам основа да тврдимо, да су оне заиста, у правом смислу речи сестре. Њихова брза самаријанска услуга њихова љубавност, доброта, благодот и благородство, многоме је српском болеснику или рањенику олакшало болест. Помисао, да кћери Велике Британије нису имале потребе и нужде оставити свој мали завичај, своје миле и драге, прећи толики

пут, која не само што је дуг, већ и по живот опасан, доћи овде и неговати га, као што мајка своје јединце негује, још више је умишљивала болове и ублажавала тугу рањеним и болесним војницима. Управитељица сестара Matron Miss M. Jones, нарочито се истиче као љубитељка српске нације. Маленога стаса, лепих црта, хитра и увек насмејана, некад, поред свога старања о сестрама, није пропустила прелеку, да обиде и наторе болесника и рањеника и пажљиво расмотри, да ли је свакоме пружена потребна помоћ, старајући се увек, да нам и она са своје стране доприне у колико је могуће више, олакшавање болова и тугу.

Болничари су већином млади људи, хитри и ведри. Љубав њихова према српским војницима је неизмерна. Лето је видети ен-

глеског болничара и српског болесника или рањеника кад шетају и на некакав начин разговарају, шале се и смеју. Девна су то људи. И не само они, већ сви од најстаријега до најмлађега, апсолутно сви такви су. У слободним часовима, они проводе своје време већином у друштву са нашим и већ су научили неколико српских песама и игара а у српском језику су постигли такав успех, да се могу са нашим прилично споразумевати. На челу њиховом стоје подофицири са одличном спремом, којима се у мношине има благодарити за уређење болнице и ред у њој а на чијем челу стоји хладан, предузимљив, врло енергичан и озбиљан наредник J. H. Jones. — Српине се —

САОПШТЕЊА

Милош П. Павловић, рез. инжињер, наредник извештава Чеду Вучићевића пол. писара, Јешице Вардар, да се налази у рефлекс. одељ. пошта 222. Бора је у пошти 76.

Драгомира Михајловића тражи жена Емилија и моли за новац. Она је у месту где је остала. Извештај је код Дим. Ј. Стојановића, Обавештајна биро у Солуну.

Милорад Милевић пошта 40, мели овакога по зна што о Радисаву Сретеновићу обв. митраг. одељ., који је августа пр. год. етишао у болницу, да га извести, нашта ће му бити заглаван.

Жарка Глигоријевића инжињ. поручника тражи Влада Леквић писар, да му се јави картом на адресу болн. чета 414.

Цвета Трајковић, енгл. болница 38, тражи сина Илија Ц. Цветковића.

Зарије М. Стаменковић чувар жед. пруге, код станице »Црвени Брот« да се одмах јави своје кету Дини М. Петровићу рез. нареднику пошта IV.

Радисав Мишић обв. брд. арт. пука, пошта 603. тражи брата Лазара Мишића каптара који је пре извесног времена ступио у неку пољску амбуланту. Моли оваког оног који би што знао о Лазару да га извести.

Тихомир Николаћ, жанг. каптар, на служби у министарству унутр. дела у Солуну, моли свакога онога, ко би што знао о његовој браћи Петру Михајловићу, који је за време евакуације био у својој јединици 3. дебанжовој батерији у Дебру, Станмиру Д. Николићу редову, да га извести, нашта ће му бити вечито благодаран. Петар је последњи пут виђен кроз Албанију.

Драг. М. Михајловић учитељ, обв. чин. реда, вој. стан. Микра—моли све војне поште а и појединце, ако би се код њих налазило његово писмо из Србије, за које зна да пута од поште до поште већ читав месец, да му га пошаљу на горњу адресу.

Војин Ј. Путниковић учитељ, да се јави Живану Живковићу, штаб брдског артиљеријског дивизиона пошта 216.

ПОШТА За Србију

— Душан С. Николић из Љубинећа, посапски, ваљевски извештава своје у селу да је жив са браћом Михајлом и Пауном и моли га извештај о својима на 2 завојаште пошта 216.

— Сабитај и Аврам Исаковић извештавају Бору Исаковића улица првени крот 104, Ниш, да су здрави и моле да се јаве на пошту 603.

— Илија Д. Лазаревић учитељ из Браана, ср. крагујевачки извештава своју децу и жену Василвију да је здрав. Моли за извештај о својима на 2 завојаште пошта 216.

— Дража Н. Михајловић суд. писар из Ђуприје, благајник поште 216, извештава своју свастикку Косару ж. Боже Д. Митровића трг. у Јагодинац, да је са шурацима Добросавом и Душаном, пријатељ Тиком и његовом браћом здрав. Моли је да га извести шта је са његовом Добрелом, децом и осталима. Да ли је примила послати јој новац у четари маха.

АПОТЕКАР из Чаџа Радивој Пантовић, умољава господу, који су равније употребљавали »Пантовићево Тесто« за зубе и десни, а имају још коју тубу, да му једну тубу утуне, јер ће му иста олужити као мустра на нову порудбину. Адреса: В. Србија: Солун. 2—3

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО ХИРУРГ - ДАНТИСТА Са париском дипломом и осамнаесто-годишњим искуством. Рад бржељив до савршенства у року од 3 до 4 дана. Вађење зуба без болова уз припомоћ једног кавара са париског медицинског факултета. Ул. Венизелос бр. 84, ул. Егнација бр. 147. 10 12

НОВЕ КЊИГЕ

Ишашле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0.50 Д.

На помолу. Од Ива Ђинџа. Цена 1.50 Д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1.— Д.

Књиге се могу добити: 1) Код издавача Николе Д. Бриџа, новинара, у уредништву »Велике Србије« у Солуну, на чију се адресу треба обратити и за распродају; 2) Код г. С. Стефановића, царики, из служби при Финансијској Делегацији у Солуну; 3) У продавници српских књига у ресторацији »Београд« у Солуну. 4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да окупља претплату и врши порудбине.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Table with 3 columns: Nestos, Kind, Price. Rows: Nestos, Глубок, Јаки, Афире.

Најстарија и највећа радња у Солуну

МЕРКАДО ЛЕСИД

Пришеле су огромне количине МИКИНТОША за господу и даме, за г. г. немачке и коњичке официре »IMPERMEABLE« енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА По цени које искључују сваку конкуренцију. Велики избор женских падежа од илеме, итефа и в. д. зајелегантнији крој по последњој париској моди. Све поделе пришеле итефови за коестиме, велике иврине од шевота, габардина и в. д. ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 84—

СИГОВЕ Г. Д. КРЕД И К. ДТД.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ: Козинакерије, чарапе, близунерије, мирнос, чинака, памучни плава, мушона. Париски артикала, женске конфекције, гвешарије и в. д. — ЦЕНА УТВРЂЕНА — Прелаја на велике и на етно по истој цени.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пуштите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН Најбоље и најкусолије цигарете и дуван свих врста. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадефији. НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА Нарочито »Миродато« и ДУВАН ЗА ЛУЛК. 90—90

ПАРИСКА ХИРУРШКА ЗУБНА КЛИНИКА DR. X. САЛТИЕЛ И С. АРАМА СА ПАРИСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА.

Најмодернији зубно технички радови извршију се у крајком року најсољидније. СОЛУН, улица Птоломсон 37. углао ул. Венизелос 97.

Српско Трговачко Друштво А. Д. из Београда. — СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на коју до бокоскона »Пале« (средина) Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчано исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе. Са положаја може новац да нам се упућује поштоматом укупницама у свима монетама. У сваку пензиљу треба нам јавити тачну адресу коима новац да се упути. Прима новац на иштедњу и чување. Обавештења бесплатно. 16—30 УПРАВА

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође француски и грчки коњак.

За сваки дан: Кесапчиње, гулац, ђулбастаје, пиктеје и вржена риба за до ручак од 8 сати пре подне. Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловици. Јела чисто српска са свињском машћу. Ошљачан српски кувар београђанин Никола Грба. Куваћемо чисту српску каву, Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем, Ђира Вашић, трг. Београђанин Васа Златаревић, ресторатор

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје згради, улица престолониковајла Борфа бр. 35 — у поредној рт. са булеваром краља Ковентаина. Поткожно убризгавање Нео-саливарина као и новог француског препарата »Galyl« противу сифилиса. 10—

Част ми је известити поштовану српску публику, да смо од 1-ог фебруара ове год. понова узео под закуп:

ГРАНД ХОТЕЛ „ШАР“

који се налази у центру вароши Солуна, у улици и кварту »Камбо, у близини трамвај. пруге. Хотел има 25 соба које одговарају свима хигијенским условима, добро електрично осветлење, 2 велика салона за прјем и одмор и једну терасу са изгледом на море. Хотел је изнова реновиран и потпуно снабдевен са свим намештајем, чистота примерна, услуга брза. — Нарочито се препоручује г. г. српским официрима, чиновницима и трговцима. — 11—30 С поштовањем, ПЕТАР Д. ПАРИЋ и Ко хотелијер.

Данас добих тужну и жалосну вест по мене, да су ми, моја млада деца:

† ЗОРКА у 17. год. и ОЛГИЦА у 7. год. умрла у Београду, у загрљају своје матере, сестара и брата а у осутству свога тате, оставивши нас да вечито тугујемо и оплакујемо радо увело цвеће нашу Зору и Олгицу. Ожалошћени: отац Владимир Штемановић, мати Софија сестре: Ангелина, Десанка, Цана и Милица брат Мијодраг.